

שפת אמת לפרשת בשלח

שפת אמת ספר שמות - פרשת בשלח - שנת [תרל"א]

דבר אל בני וישובו כו'. י"ל טעם הענין שיצ"מ הי' נס שלא בהדרגה. והיא לשעה. ורצה הש"י שישאר גאולה זו בעצמות ישראל. וכן רצון הש"י תמיד מכל איש ישראל. לעת מצוא השעה. שאין לך אדם שאין לו שעה. ואז צריך לקבוע בלבו על אח"כ שידע להתנהג גם בעת ההסתר. ולכך צוה שיחזרו ויעלו מעצמותם. ולכך ויצעקו. ולכאורה מאחר שראו נפלאותיו שאין להם שיעור למה יראו. אך כי ידעו שעתה צריכין לגבור מעצמם. וז"ש שהיו נתונים בדין שע"פ דין יגאלו עתה. והרי זכו ליגאל גם בדין. וכל מעשה הש"י לטובה כמ"ש נפלאותיך ומחשבותיך אלינו כו'. שהי' הרצון שיגאלו גם ע"פ דין. והי' מקודם בנס שיהי' הכנה על אחר כך שיהי' גם ע"פ דין כנ"ל. ואפשר ז"ש בני טוב לנו עבוד כו'. פי' שחששו שלא יוכלו לגבור מעצמם. והי' רצונם שבמצרים עצמו יאריך הזמן עד שיהיו ראויין מעצמם. והי' בנקל יותר. כי הש"י הבטיח אנכי אעלך כו'. אך כי רצון הש"י הי' שהם בעצמם ממש יזכו ע"י נס הקדום כנ"ל. וכעין זה י"ל עמ"ש חז"ל אלו משמרין ב' שבתות נגאלין ושמעתי מאא"ז מו"ר ז"ל שהגיד בשם הרב ר' שמעלקא ז"ל [כמדומה לי כך] ששבת ראשון הכנה שיהי' בימות החול עבודה כראוי להיות אח"כ שבת כראוי [שצריך להיות אחר ימי עבודה] עכ"ד. והוא כנ"ל ששבת ראשון הוא מהש"י בלי התעוררת להיות ראויין לזה. ואח"כ צריך אדם ללמוד מהארת שבת גם על ימות החול. כדי שיהי' אח"כ שבת בסיוע עבודת ימי החול כנ"ל:

שפת אמת ספר שמות - פרשת בשלח - שנת [תרל"ו]

הנני ממטיר כו' ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו כו'. כי הי' זה הכנה לקבלת התורה. כמ"ש למען אנסנו הילך בתורתי. פי' דאיתא לא ניתנה תורה רק לאוכלי המן. פי' ע"פ מ"ש סדר המעלות האכילנו המן. נתן לנו השבת. קרבנו להר סיני. ונתן לנו התורה כו'. שכל אלה

מדרגות זא"ז היו הכנה שיתקדשו גופות בני במאכל שמה"ש אוכלין. ופי' לחם מן השמים. כי וודאי כל השפעות מזון וחיים לכל חי בא משמים לשורש נשמתו. רק שבעוה"ז א"י לקבל רק עפ"י צמצומים רבים בצמיחת האדמה ותיקון המאכל. אבל אותם אשר המה מקודשים כראוי יכולין לקבל הלחם מן השמים כמו שהוא. וזה הי' עדות שהם מוכנים לקבל התורה מזה שהיו יכולין לקבל מזון זה. מ"מ עתה צריכין לתקן הכל בגשמיות ממש. רק נתינת התורה לא הי' באפשרי רק ע"י התגברות הקדושה כמה"ש ממש. וז"ש לא ניתנה תורה דוקא כנ"ל. ויצא הוא יציאה מעוה"ז שיצאו מהתלבשות החומריות בעוה"ז. דבר יום ביומו הוא התבקות כל ההנהגות בשורש העליון שהוא מנהיג הכל. וכל יום מנהיג כל הדברים הנעשים בו. והם קשרו הנהגות כל יום בשורשו. וזה דבר יום ביומו. והבן:

בענין יצ"מ וקי"ס. יתכן לפרש שהי' צריך ב' גאלות. בבחי' יוסף ויהודה. משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. שצריך להיות הגאולה בב' הבחינות. והוא ברית המעור וברית הלשון. לכן ביצ"מ איתא שאלו בני עצמם. וכי ויקח כו' עצמות יוסף עמו. אך כדי לפתוח הפה בשירה ותפילה הי' בחי' קי"ס. לכן נאמר סגר עליהם המדבר. כלומר שעדיין צריכין לגאולה בבחי' הדיבור בחי' יהודה ודוד. לכן כי על הים היתה יהודה לקדשו. וכן מתעורר בכל יום בחי' יצ"מ וקי"ס. כמ"ש שירה חדשה שבחו גאולים. שיש בכל יום התחדשות השירה. וזה סמיכות גאולה לתפלה. ואיתא א' שפתי תפתח כגאולה אריכתא היא. וי"ל שזה כוונת המד' בפ' מה תצעק. צעקתם קדמה לצעקתך. כי יש תפלה למשה ותפלה לעני. ותפלת משה היא קול התורה. אבל עתה היו צריכין לבחי' קול תפלה ממש כנ"ל. ואיתא מה תצעק אלי. שהי' מרע"ה מאריך בתפלה. וא"ל הקב"ה יש עת לקצר ולהאריך. בני נתונים בצרה כו' ע"ש במכילתא. ולבאר הענין ע"ד הרמז ע"פ מ"ש בספרי קודש. כי הצדיק כשמתפלל צריך לצאת מעוה"ז ולבוא לעולם העליון להתפלל רק לצורך גבוה. וזה נק' תפלה אריכתא. בעולם שכולו ארוך. ויתכן כי כשבא מרע"ה לבחי' תפלה זו. שכח מכל צרות בני"ש שלמטה. וז"ש מה תצעק אלי כו'. שהי' כאן הצורך תפלה קצרה כנ"ל. [אין לדחות דברים אלו ע"פ מ"ש בזוה"ק בעתיקא תליא מילתא. כי עכ"ז יתכן לומר שדווקא בכח תפלה לעני עוררו זה הכח הנפלא ואכ"מ להאריך]: